

SLAAPBOLLEN

Foto: GAP Photos

*Er zijn allerlei redenen om eens slaapbollen te zaaien.
De bloemen zijn prachtig en alleen al het kijken naar de
bloemknoppen - hoe ze zich oprichten, openbarsten en hun
satijnen bloemblaadjes ontvouwen - verschaft je totale rust.*

Foto: Select Seeds

3

Er zijn allerlei soorten papavers. Onze eigen klaproos (*Papaver rhoeas*), die hier helemaal is ingeburgerd, is er een van. Maar ook in andere delen van de wereld komen 'klaprozen' voor. *Papaver somniferum*, de slaapbol, is oorspronkelijk afkomstig uit het Middellandse Zeegebied. Daar werd deze plant - zo blijkt uit opgravingen in het zuiden van Spanje - al vierduizend jaar voor onze jaartelling gekweekt. Kennelijk wist men ook toen al dat *P. somniferum* een stofje bevat waar je rustig van wordt. Het witte melksap, dat vrijkomt als je de onrijpe zaadbollen inkerft, bevat namelijk opium.

Opium

De opium, grondstof voor morfine en heroïne, heeft *Papaver somniferum* mateloos populair gemaakt. Er werden zelfs oorlogen om gevoerd. Niet omdat de stof verboden was (in de negentiende eeuw had je zelfs opiumstroop voor huilbaby's), maar omdat de handel erin geweldige winsten opleverde, ♦♦

Foto: Gettyimages

Uiterst boven | Romantische combinatie van irissen, *Papaver somniferum* en rozen.

1 | Uit het witte melksap wordt opium gewonnen.

Foto: GAP Photos

2 | Het omhulsel zit als een mutsje op de ontlukende bloem.

3 | *Papaver* 'Frosted Salmon'.

waar ook Nederlanders graag een graantje van meepikten. Voor de tuin zijn andere eigenschappen van de slaapbol interessanter. Bijvoorbeeld de schitterende bloemen, die enkel maar ook helemaal gevuld kunnen zijn, zoals bij een pioen. Hun kleuren variëren van dieppaars tot lila, roze, rood en wit en ook het groengrijze blad zorgt voor een opvallend accent.

Het opengaan van de bloemknoppen is een gebeurtenis op zich. Net als bij andere papavers hangen ze eerst naar beneden en richten ze zich later op. Dan is het wachten op het moment dat ze openbarsten en het eerste streepje kleur zichtbaar wordt. Vaak blijft het omhulsel nog even als een mutsje op de bloemblaadjes zitten, maar al gauw komen

de satijnen bloemblaadjes in volle glorie (en volmaakt kreukloos) tevoorschijn.

De bloemen van de slaapbol bevatten geen nectar en ze geuren ook niet, maar er komen wel bijen en hommels op af. Vooral in de vroege ochtend zie (en hoor) je ze luid brommend rond de meeldraden wroeten om stuifmeel te verzamelen.

Eenjarig

Net als de klaproos is de slaapbol eenjarig. Toch hoeft je ze niet elk jaar te zaaien, want als je eenmaal slaapbollen in je tuin hebt, komen ze vaak jaren achter elkaar terug. Door het blauwgrijze blad zijn de zaailingen gemakkelijk te herkennen. Vanwege hun fragiele penwortel laten ze zich moeilijk verplanten, maar door

selectief wieden bereik je toch een spontaan, cottage tuin-achtig effect.

Papaver somniferum behoort tot de zogenaamde 'winterharde eenjarigen'. Deze groep wordt ook wel winterannuëllen genoemd. Dit type eenjarigen kun je in augustus-september zaaien. De zaailingen maken dan nog voor de winter een penwortel en een bladrozet en zijn redelijk winterhard. In het najaar sterven ze bovengronds af, maar in de volgende lente wordt er weer nieuw blad gevormd en omstreeks juli begint de bloei. In dit opzicht lijken ze dus op tweejarigen. Toch is er een belangrijk verschil, want winterannuëllen kun je, net als niet-winterharde eenjarigen, ook in het voorjaar zaaien.

Het zaaien van slaapbollen (in maart-april of

Foto: www.impecta.se

Foto: Michel Fermans

ZAAD BESTELLEN?

Via G&B kun je nu zaad bestellen van verschillende soorten slaapbollen:

- 1 'Danish Flag' rode, enkele bloemen met een wit centrum
- 2 'Swansdown' wit
- 3 'Frosted Salmon' zalmroze, de punten van de bloemblaadjes verbloeien naar wit (zie pagina 21)
- 4 'Rose Peony' roze
- 5 'Scarlet Peony' helderrood
- 6 'Black Peony' donkerpurper
- 7 'The Giant' extra grote (enkele) bloemen en forse zaadbollen
- 8 'Flemish Antique' roze, rood en crèmewit

De zaden kosten € 2,95 per zakje (inclusief verzendkosten). Maak het totale bedrag + verzendkosten over naar Speciale Zaden, rekeningnummer NL32 RABO 012808 6718. Vermeld behalve de gewenste zaadnummers ook het nummer van Groei & Bloei (7). Attentie: vermeld bij de bestelling altijd je huisnummer + postcode en stuur tegelijkertijd een mail naar zaaien@groei.nl, met vermelding van de bestelling, volledige naam en adres. Meer zaden bestellen via Groei & Bloei? Ga naar www.groei.nl.

in augustus-september) doe je bij voorkeur direct in de volle grond. Maak die eerst goed los, tot op een diepte van zo'n 25 cm, en verkruiemel grove kluiten met de hark. Meng het zaad met wat grof zand (omdat papaverzaad erg fijn is, werkt dat makkelijker), trek oppervlakkige geultjes en zaai het zaad zo dun mogelijk. De afstand tussen volgroeide planten moet ongeveer 20 cm zijn. Dek het zaad vervolgens toe met een heel dun laagje aarde. In potjes zaaien kan ook, maar omdat je papaverzaailingen niet kunt verspenen, moet elk zaadje in een apart potje worden gezaaid. Papavers bloeien niet zo lang, maar hun grote,

opvallende bloemen hebben een dramatisch effect. Na de bloei vormen ze grote zaadbollen, met daarin honderden zaden. Als je de zaden kunt horen rammelen in hun bollen, dan zijn ze aan het rijpen. Rijpe zaden (dit is het 'maanzaad' dat o.a. in brood wordt verwerkt) kun je weer uitstrooien in de tuin. Of bewaren, want het houdt jarenlang z'n kiemkracht. *

Tekst Fransje van Dorp

- 1 | De rijpe zaden rammelen in hun zaaddozen.
- 2 | Slaapbollen zaaien in de volle grond.

Foto: GAP Photos

Foto: Gettyimages